1) H* 8224
2) XVI w. (1503)
3) SW. 1271.
4) Rkp.
5) Wiek XVI
6) HC. 2648
7) H* 16197
8) H* 10338

Algorithmus Linealis.

Deuitãdum multiplices Mercatorum erro-

res et alteri⁹ Arithmetice partis difficultates inuenta est quedã alia apud Apuleiũ virum in omni doctrina piti ssimũ huiuscemodi artis speculatio. que. altera tãto ꝑclarior quãto facilior et cuiusq; ingenio accomodacior que et linealis apud nostros appellata est calculatio Cui⁹ quidem artis hic aliqua fructifera atz magis necessaria subsequũtur documẽta et adeo quidem vt et illi quibus nulla litteratura est. non mediocriter periti ex illa euadere possunt. priusqm̃ tamen illa que tantam in mercacia atq; ex altera arithmetice parte ponũt necessitatem Aliqua pro istorum manuductione atq; fundamẽtali subsequentiũ introductione ꝑlibanda sant principia. quoniam artificiali ꝓiectilium volens cõputare subtilitate necesse est. vt nũ ex. lineas et linearum spatia diligẽti studio ꝓnoscat. vt numerum scilicet lineis spaciisq; impo[illegible]tum resolvere sciat. releuare quoq;. et vnũ alteri addere vel ab alio subtrahere. Duplare q̃z et mediare. Insup etiam vnũ ꝑ alium multiplicare aut diuidere. Et postremo cuiuslibet ꝓgressionis terminoꝝ cõpendiose inuenire summã. Radicum deniq; tam quadratorum q̃z cubicoꝝ extractionẽ non ignorat. Et iterum priusqm̃ de illis numerorum speciebus. specialis fiat mentio Alique generales notande sunt regule Quaꝝ prima talis est. lineis quattuor aut pluribus subalternatim positis. spaciisq; sufficienter atq; equalibus. quãtum possibile est. interceptis. vna per mediũ vel plures si necesse fuerit equaliter

orthogonalis ꝓtrahatur linea. duo linearū ab in-
uicem distinguens cambia Dextrū scz ꝛ sinistrū qui
bus interdū alia cū necesse fuerit inijciuntur cam-
bia. cum scz diuersa monetarum vel ponderū alia-
rumq; rerum calculanda obiciuntur enigmata vel
quomodolibet aliter lineales diuersificatur oꝗatio
ꝗ in Radicum tam quadratorum ꝗ cubicorum ex
tractione plura atq; diuersa necessario requirūtur
cambia et sic de ceteris. Quib⁹ sic positis Scire de
bes ꝑ secūda regula. linearum ꝛtutem spaciorūq; si
gnificationē. Prima igit linea et inferior semp vnū
significat. secūda decē. tercia centū. et quarta mille
quinta decēmilia. sexta centūmilia. et septima mil
lemilia et sic ꝓsequenter semp ꝑm decuplam ꝓporti
onem ascendēdo Sic etiam et pariformiter primū
spaciū inferioribus duabus lineis interceptum. 5.
repsentat. secundū. 50. tertiū. 500. quartū. 5000.
et sic semp ꝑm eandem scz decuplā ꝓportionē ascen
dendo Quecunq; em̄ linearū ad inuicem est ꝓpor-
tio. eadem et spaciorū inter se Ex quo primo sequit
ꝗ cuiuslib linee ad suū spaciū inferi⁹ primum est
ꝓportio dupla. Secūdo cuiusliber spacij ad lineā
inferi⁹ primā est ꝓportio quintupla. Tercio queli-
bet linea omnes a se lineas spaciaq; infra cōtenta in
sesquialtera ꝓportione comprehēdit et vnū Quar
to quodlibet spaciū omniū infra se ꝓtēctum in tri-
pla ꝓportione est comprehensiuū et duo Sequitur
ergo quito ꝑ. 15. et. 16. sexti et. 20. septimi elemē
torum et Boetium primo Arithmetice ꝗ quelibet
linea in se vel in aliam ducta. aliam que tantum de
stat a multiplicata ꝗtum multiplicās a prima pro
ducit lineam Sexto quodlibet in se vel in aliud du-
ctum. quintuplū tm̄ distans a spacio multiplicato

quantũ spacium multiplicãs a primo. ꝓducit spa
ciũ. Septimo Quodlibet spaciũ in se vel in aliud
ductũ lineã procreat duplatã cũ eiusdem subduplo
tm̃ a spacio multiplicato distantem quantũ spaciũ
a linea prima Octauo quodlibet spacium in quam
libet lineam supra se ductũ. tantũ a linea multipli
cata distans ꝓcreat spaciũ quantũ multiplicans a
prima distat linea. Nono quelibet linea in quodli
bet spaciũ ducta. aliud a spacio multiplicato tm̃ di
stans ꝓducit spaciũ quantũ linea multiplicans a li
nea ꝑma et sic de alijs quanq̃ ex his plura elici pos
sint. tm̃ illa ad ꝓpositum hic sufficiunt. Tertia re
gula Omnis linea practicãtis digito subiecta vim
vnitatis est sibi simulatiua. cuius meditatẽ spaciũ
immediate suppositum est significatiuũ. Sed pro
maiore numeratiõis dilucidatione. ne ad infinitũ
ꝓcedendo. millenari⁹ transgrediatur numer⁹ po
nitur regula quarta. Quocienscunq̃ millenariam
nũeraueris lineam. semp ibidez aliquod cuiuscũq̃
etiam fuerit figure reinceptiõis notare debes signũ
Quinta regula que est de ꝓiectiliũ collectiõe ꝛ eoꝝ
eleuatiõe ex lineaꝝ ad inuicem spaciorũq̃ colligitur
ꝓportione hoc modo Quocienscunq̃ in aliqua li
na. 5. reperti fuerint ꝓiectiles. pro his simul col
lectis atq̃ ablatis. vnus in ꝓximum sibi suprapo
situm ponatur spaciũ Sic pari ratione Si in ali
quo spacio duo inuenti fuerint ꝓiectiles ꝑ his ele
uatis atq̃ detractis sup̃ ꝓximam superi⁹ versus line
am vn⁹ ponat̃ Cũ ibi vt supra dupla et alibi quin
tupla semp̃ corũ ad inuicẽ existat ꝓportio Sic et in
pluribus equa semp̃ ꝓportiõe retenta. faciendũ est
Sexta regula. que vt aĩs ex dictoꝝ ad inuicẽ ꝓpor
tione collecta est de ꝓiectiliũ resolutiõe priori oĩno

oppósita quocienscunqꝫ ſez alicui⁹ linee neceſſitate coactus vnū reſoluere voluerís ꝓiectilem. eo detracto duo in ꝓrimū infra ſequēs ponant ſpaciū. vel vnū intra ſpaciū et quinqꝫ ſup ꝓrimā infra ſequentem lineam. vel (quia linearum ſe inuicem ſequentium ſemp eſt ꝓportio decupla) ſupra eandem ſpacio relicto. 10. et in idem quod prius redundat. vt patet in figura.

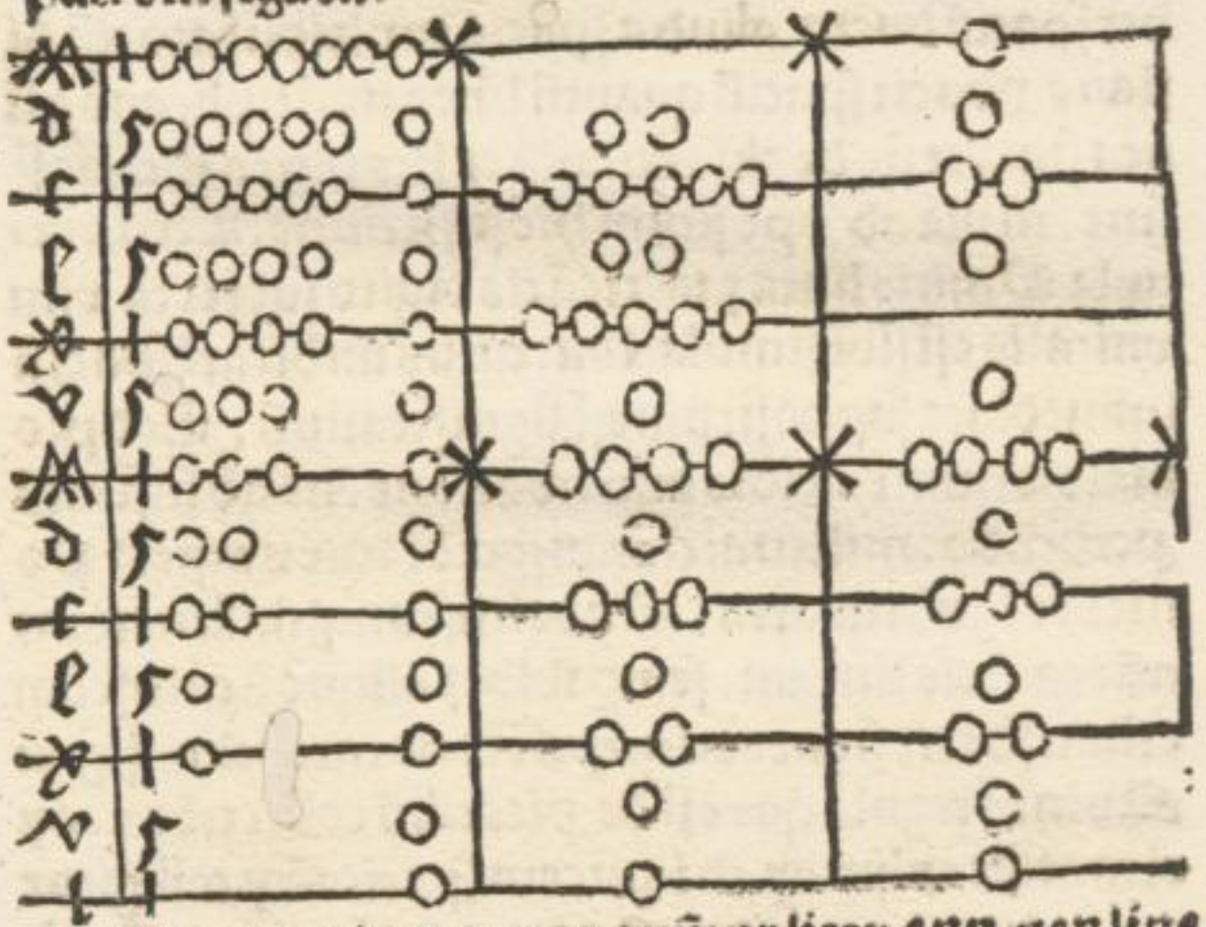

¶ In qua etiam certe ponūtur litere enu nex line arum ſpaciorūqꝫ ꝗcationem exprimentes quarum virtus et numeralis ſignificatio in his ſequentibus tangitur metris.

I monos. v. quinos. x. denos. dupla vigenos
XL. duplat idem. triplat. lx. l quoqꝫ ſola
Quinquaginta facit. ſed nonaginta dat. xc.
C. dat centenos. quadringenta quoqꝫ. cd.
D. quoqꝫ quingenta ſi non fuerit ſociata
DC. ſexcenta ſola. M. quoqꝫ milia prebet
Si. C. preit. M. auferet centum ſic ſcribe totum

Has tibi millificat subscriptas linea cunctas
Maiori numero si iungas forte minorem
Prepositus minuit Sed si posponitur auget
Auget et in tantum numer⁹ quantū minor habet

De Additione.

Expeditis Regulis generalib⁹ ꝓsequenter de specialib⁹ dicere restat Et primo de numeroꝝ ad inuicē Additiōe. Est ergo additio duoꝝ vel pluriū numeoꝝ in vnū collectio vt videat summa excrescēs Cū igitur plures eiusdē vel diuersoꝝ generꝝ quālibet seorsum in suam et tādem in vnam colligere volueris summam tunc: lineis vt supra ad inuicem ꝓporcionatis atq; toto linearū ꝓflictu ꝑm diuersa monetarum genera vel aliarū quarūlibet rerū in tot cambia quot necesse fuerint diuiso. pro qualibet vnitate nūeri addēdi vel quomōlibet aliter ad lineas simplr ponendi. vnus sup lineam primā ponatur piectilis Sic et pro quolibet denario vnus sup secundā ponatur lineam. Pari quoq; ratiōe sup terciam centenari⁹ ponatur numerus. et sic ꝓsequenter supiorib⁹ regulis semp obseruatis. quousq; omnes rerū earūdem vel diuersarum particulares numeros in vnā comportaueris summam Et circa hoc Nota q; semper pro tot denariis quot. 1. faciūt gk ad cambiū grossorum vnum ponere debes gk et ꝓ tot gk quot 1. fk valent ad cambiū fk vnum debes ponere fk Sic pariter et de aliis faciendum est vt ꝓ. z. lottk. ad cambium vntiarum. vnā debes ponere vntiam. et pro 4. vncijs. vnam marcam ad cambiū marcarū. et pro duabus marcis 1. lb. ad cambium libraꝝ. ꝛcꝛs

resolutionib⁹ et ꝓiectilium releuationib⁹ superius positis semp obseruatis vt Exempli gratia. Si infra posite ꝑticulares summe. In vnam colligi debeant summam.

1534.fl.15.gl.9.d
350fl.12.gl.10.d.1.oble.
200.fl.10.gl.1.d
65.fl.5.gl.5.d.1oble
16.fl.11.gl.6.d
6.gl.10.d.
6.d

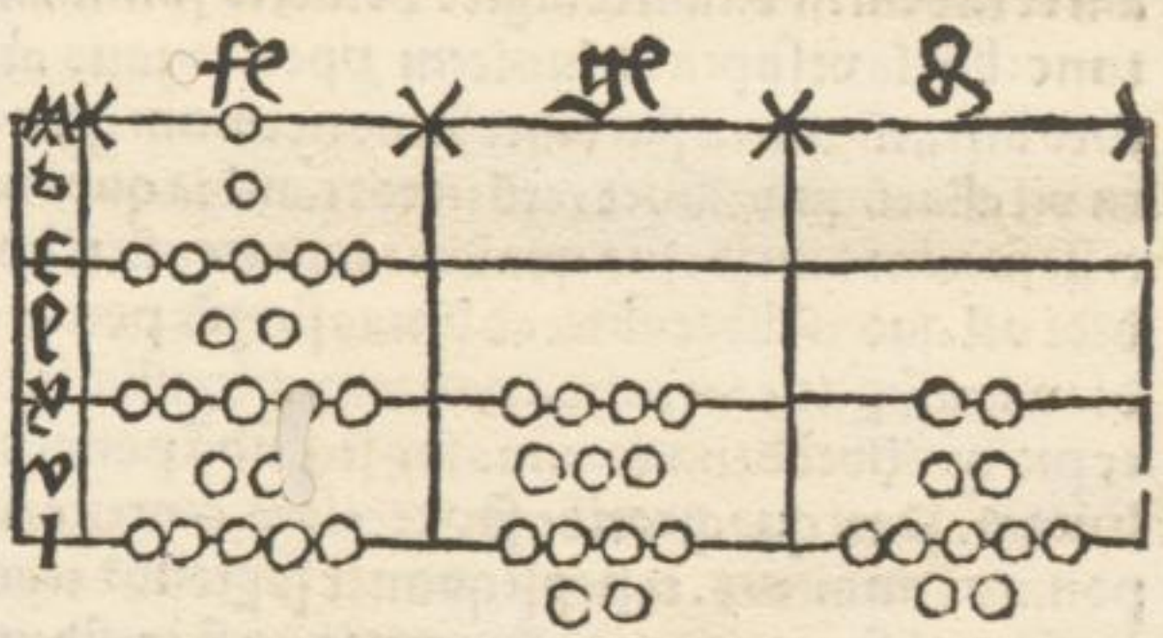

¶ Et quia ibi quattuor sunt monetaꝝ fl scz et gl. denarij et obuli quare lineaꝝ cõgeries in. 4. distinguenda esset cambia Sed quia quilibet obulus est medietas sui denarij ꝗre tria tm̃ distinguant̃ cambia Et ꝓcedat̃ vt supra ꝓceptũ est ꝑ qualibet scz vnitate ꝛc̃. et veniunt ꝑm primã ꝓiectilium positionẽ vt supra Que si leuata atq; in vnam recollecta fuerint summam faciet aggregatum vt ibi.

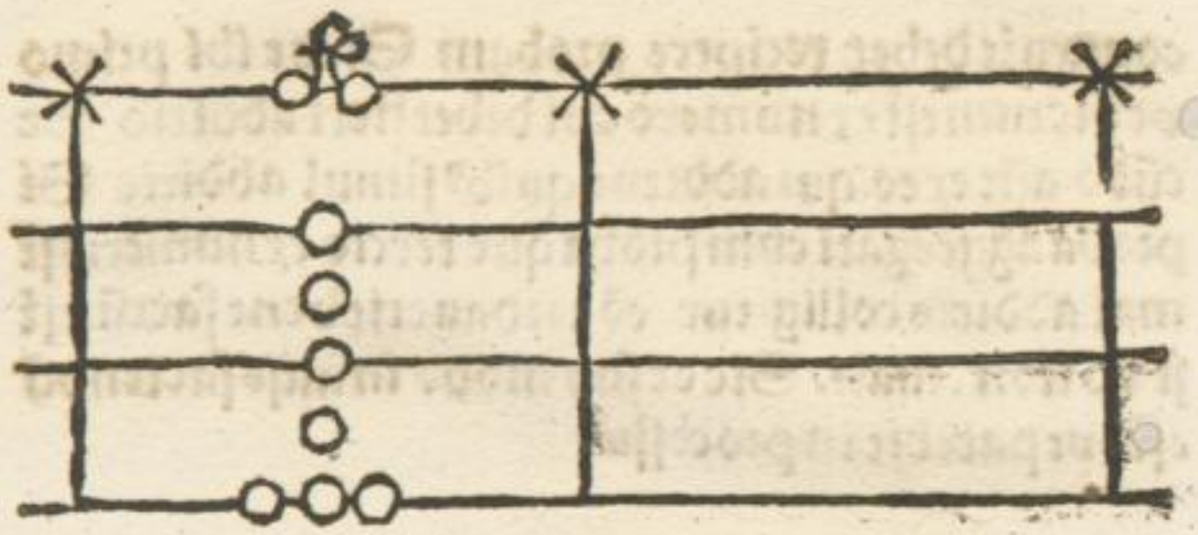

¶ Et sic eodem modo etiā in alijs omnib⁹ his si-
milibus ꝓcedendū est exemplis vt scilicet in ponde
ribus. mensuris et quibuslibet alijs. Cum autē ea
que operatus sis probare volueris Scire debes q̄ si
cut alterius Arithmetice partis triplex est proba sic
et illius. Alia eñ contraria operatio. Alia nouena
ria collectio Tertia vo septenaria est diuisio. p̄ pri-
mam igit̄ simul aggregata ecōuerso a se inuicē sub-
trahe Et si vltima subtractione facta nihil reman-
serit bñ factū esse scias Sin vo male Cū aut̄ p se cun
dam tuū ꝓbare volueris opus tūc semp̄ ex numero
interlineali primo recipe probam hoc modo. colli
ge. 9. vel alium quemcunq̄ volueris nouenarium
numerū toties quociens. vnū in quacunq̄ linea
eiusdē scz campi fuerit semp̄ pro vno cōputando. et
vnū in quo cūq̄ spatio etiam fuerit p̄. 5. et q̄d vlti-
mo min⁹. 9. relinquit̄ p̄ pba reseruatur Sic et per
terciā Numer⁹ interlinealis vni⁹ et eiusdē etiā cā
pi primo in. 7. vel alio quocūq̄ septenario diuidat̄
numero. et quod vltima diuisione facta minus. 7.
relictū fuerit pba eiusdem numeri existit. vt exem-
pli gratia hic in additiōe primo vtranq̄ ex numero
cui debet fieri additio recipe probam. Deinde etiā
ex alijs quamlibet seorsum tamen et suo modo et vs

congruit debet recipere probam Sicut ibi primo vt dictum est ex numero cui debet fieri additio Secūdo aūt ex eo qui additur quib⁹ simul additis Si proba aggregati cum proba que tercio ex numeris simul additis colligitur. cōcordauerit bene factū est si vero non. male. Sic et suo modo in alijs faciendū est. vt patebit in processu.

De Subtractione.

Icto de Additione ꝓsequenter dicendum est de Subtractione Est ergo subtractio vnij⁹ vel pluriū numerorꝝ ab alio ablatio vt videatur summa relicta Et quia a maiore min⁹ vel sibi equale subtrahi potest. a minore tñ maiⁿ⁹ minime Cū igitur aliquem ab alio eiusdem generis subtrahere volueris numerū. tunc ille a quo fieri debz subtractio ad sibi deputatū linearum ponatur locum a quo subtrahend⁹ memorie retent⁹ vel Arithmeticis. alij⁹ ve quibus vis caracterib⁹ vel figuris in tabula sig⁻at⁹ subtrahatur Et si plures q̄z vnus fuerint subtrahēdi. tunc vno subtracto subtrahat̄ et reliquus quousq̄z omnes a principali subtracti fuerint summa. Aut subtrahendi omnes in vnam colligant̄ summā et fiat oīm subtractio vna Et si subtrahendū non posse subtrahi cōtingat Et hoc vel ex defectu rei eiusdem generis. vel alterius Si primum ex inferioribus eiusdem cambij vnus tociens quociens oportunum fuerit ꝑm regulam superius datam. in linea vel in spatio resolvatur proiectilis Quo facto vt prius fiat subtractio Si secūdum ex proximo maiore scz cambio. vnus de prima linea si potest recipiat̄ sin vero vn⁹ ex eiusdem cambij infe-

riorib⁹ vt prius resoluatur et tandem vnus ex illis
ßm eius valorē in illud ex quo fieri debet subtractio
resoluatur cambium. et vt pri⁹ fiat subtractio. Pro
cuius exemplo eas priculares quas prius addidisti
vnā post aliam econuerso subtrahe Et quia illius
sicut precedētis et cuiuslibet sequētis triplex est pro
batio vt supra dictum est. quare p primam subtra-
ctum econuerso adde Quia additio subtractionis
est pbatio et ecōtra siue vni⁹ generis fuerint siue di
uersoꝝ Cū aūt vnam vni⁹ generis ab alia eiusdem
generis subtraxeris summā Et an bene operat⁹ sis
vel non alijs duabus probare volueris pbis Tunc
vt supra nouenario collectiue vel septenario diuisi
ue primo tociens quociēs ex eo a quo fieri debet sub
tractio: reiecto. et qd̄ vltimo min⁹. 9, vel, 7. relin
quitur pro pba reseruatur Cui proba aggregati ex
probis detracti et residui eodem mō vt supra colle=
ctis. equalis fuerit. bene operatū esse non dubites
sin vero minime Et tantū de subtractione.

De Duplatione.

Quia duplatio nō multū differt ab Ad-
ditiōe et multiplicatiōe sicut nec Mediatio a Subtractione et diuisiōe Quare al
ternatis vicib⁹ de his nūc dicendū est Et primo de
duplatiōe que mediatiōi anteponit Sicut additio
subtractiōi et multiplicatio diuisioni Est ergo du
platio nihil aliud q̄ alicui⁹ numeri ad seipm semel
aggregatio. vel est alicui⁹ numeri per binariū multi
plicatio Cū igitur aliquē duplare volueris numeꝝ
tunc eum iuxta significatiōis vtrutem in linearum
vt supra pone tabulam. Et duplādi pro quolibet

proiectili in eundem vel sibi oppositū sc3 campum
sup eādem lineam vel idem spaciū. duos pone pro-
iectiles. Et si vt supra piectiliū quinari9 alicui9 li-
linee excreverit numer9 tociens. quociēs p his vn9
in spaciū sequens supra primum vn9 ponatur sic
et de spacio ꝓm supi9 dicta faciendū est Et sic vn
operat9 sis ꝓbare volueris. tunc per primam dupla
tum media Quia sicut subtractio additiōis est pro
batio et ecōtra Sic mediatio duplationis et econ-
tra Et si tuncidem quod pri9 venerit bene factum
est Si non. male Alijs aūt duabus probis sic proce
de. primo duplandi recipe probam. quā dupla. et
duplati ꝓba Si cum pro ba duplati principalis cō
cordaverit bene operatus es. Sin vero. male. Et
tantum de Duplatione.

De Mediatione.

Mediatio: que vt supra dictum est a subtra
ctione et divisione nō differt nisi sicut su-
peri9 et inferi9: Est alicui9 nūeri. medie-
tatis inuēio vt videat medietas relicta Et hoc vel
p medietatis detractionem. vel per numeri ꝓpo-
ti in duas equales partes divisionē Cum igitur ali
quem mediare volueris numer9 tunc ipso: vt supra
ad linearum ꝓflictum in duo cambia distinctū: po
sito quelibet linea et primum spaciū sibi supraipo-
sitū simul p vno cōputantur numero et talis nūer9
si par fuerit mediatur et eius medietas. sup eandem
opposite partis ponatur lineā. Si vero impar pro
vnitate supflua. ad primū eiusdem sc3 opposite li-
nee spacium inferius vnus ponatur proiectilis et sic
semp a supiorib9 ad inferi9 descēdēdo. quousq3 tot9

mediādus mediat⁹ fuerit numer⁹. et si an bene ope
ratus sis vel non probare volueris. tunc primā me
dietatem ecōuerso dupla. et si duplatū. proposi-
to equale fuerit bene factum est. sin aūt male. Alīs
aūt duab⁹ ꝓbis sic ostendere potes. proba numeri
propositi vt supra. collecta ex medietate colligatur
et dupletur. Et si tunc ꝓba hui⁹ duplati cum pro-
ba numeri ꝓpositi ꝓcordaverit bene factum est Si
vero non. male. Et tantū de Mediatione.

De Multiplicatione.

Vperiorib⁹ et primis quattuor spēb⁹ sup
positis. De reliquis quattuor dicendū re
stat Et primo de multiplicatiōe. Est ergo
multiplicatio numeri vni⁹ ꝗm quantitatē vnitatū
alteri⁹ coadonatio. Cū igiṫ aliquem numer̄ per se
vel per alīū multiplicare volueris. tūc multiplicās
qui cū alius a multiplicādo fuerit semp̄ minor esse
debet extra lineam̄ figuram in tabula quocunq̄ in-
genio fuerit. signetur. vel si fieri pōt. n.ēte retine-
atur. Alter vero multiplicand⁹ sc̄z et maior intra li
arum tabulam dextram sc̄z versus vel sinistram iux
ta manus familiaritatē est ponendus Quo posito
numer⁹ multiplicās extra in tabula signat⁹ integre
vel ꝗm eius medietatē. iuxta tamen ꝓiectiliū in li-
neis vel spaciis positorum. exigentiam in multipli
cādum ducatur. Hoc modo. lineis quattuor. aut
pluribus: vt supra positis. atq̄ in duo cambia. or-
thogonali linea equaliter diuisis. numeroq̄ multi
plicādo in sinistrum cambium vel dextrum. vt su
pra. posito supiori ꝓiectiliū linee digit⁹ sinistre ma
nus applicetur. et toties quot in eadē linea reper

ti fuerint ꝓiectiles: nūer⁹ extra in tabula signat⁹ vel mente retentus. digito manente fixo in aliud li-nearum eiusdē significatiōis ponatur cambiū. Si vero in spatio infra eam que digito tangitur lineā ꝓximo aliquis repertus fuerit proiectilis, eiusdem numeri extra in tabula signati vt pri⁹. medietas su-perioribꝰ regulis obseruatis ponatur. Quo facto vltra cū digito Si plures fuerint multiplicādi ad proximam infra sequentem procedatur lineā et vt prius fiat operatio et sic ꝓsequenter quousq; ad infi-mam peruentum fuerit lineā Et ibi iterum vt su-perius factum est ꝓcedat quousq; sc̄z totus extra in tabula signat⁹ in multiplicandū ductus fuerit nu-merus. Hoc facto numer⁹ ex altera parte illi oppo-situs productum appellatur Cū aūt an bene opat⁹ sis vel non probare volueris tunc ꝑ primā Si illud idem ꝓductum per multiplicātem diuisum fuerit et quociens cū primo proposito. multiplicādo sc̄z numero ꝓcordauerit bene factū est. si vero non. nō Per secundā aūt et terciam ꝓba multiplicādi pri⁹ seruata. ducatur in ꝓbam multiplicātis Et si illi⁹ ꝓducti. ꝓoe principalis ꝓducti equalis fuerit bn̄ factū esse minime dubites. sin vero te errasse scias Et tantū de Multiplicatione.

De Diuisione.

Et terminata multiplicatione. de Diuisi-one dicere restat que multiplicationi sicut subtractio. additioni opponit. Est ergo diuisio nūeri maioris in tot ꝑtes distributio quot sunt vnitates in minori Cum ergo aliquem ꝑ alīū diuidere volueris numer⁹ tunc vt supra multiplicā

dus in multiplicatiõe. Hic dividend⁹ intra lineaꝝ
seriem ponatur Alius vero sc̃z divisor extra in tabu
la signatur vel vt prius mente retineat̃. Quo facto
quocien scũq̃ divisor exterius in tabula signat⁹ vel
mente retentus integre ex interlineali numero digi
to vt pri⁹ ad eũ vbi talis haberi põt nisi⁹ applica.
to tot sup̃ lineã alteri⁹ pris digito oppositam. pro
iectiles ponunt̃. Si vero ꝓtingat q̃ divisor integre
haberi non possit. tũc eius numeri dividẽtis medie
tas detrahatur ꝛ in primũ. infra eiusdem linee spa
cium digito signate. vnus ꝑ medietate detracta po
natur ꝓiectilis. et sic semp̃ vsq̃ ad infimã eiusdem
numeri lineã ꝓcedendo. vbi iterum vt in alijs fa
ciendũ est. Divisione aũt facta Numer⁹ in ꝓte di
giti positus. Quociens appellatur quia quociens
Divisor ex ꝓposito et dividẽdo subtrahi põt. osten
dit. vt satis patet practicãti Si aũt an bene opera
tus sis vel nõ ꝓbare volueris. tunc ꝑ primam. duc
divisorem in quocientem Et si ꝓductũ equale fue
rit ꝓposito bene factum esse scias. sin aũt male. Per
secũdam aũt et tertiam. duc ꝓbam divisoris in pro
bam quociẽtis Et si ꝓba ꝓducti equalis fuerit pro
be ꝓpositi pri⁹ collecte. bene factum est. si vero nõ
male. Et tantum de Divisione.

De Progressione.

Icto de Divisione ꝓsequẽter dicendũ erit
de Progressiõe Est igitur ꝓgressio nume
roꝝ ꝑm equales excessus a quocunq̃ nume
ro sumptoꝝ aggregatio. vt vniversorũ summa cõ
pendiose habeat̃ Et quia quantũ ad ꝓpositũ suffi
cit Numeroꝝ duplex est excessus Arithmetic⁹ scili

cet et Geometricus Vnde pro primo hec notatur Regula. A quocunq; numero arithmetica incepta fuerit progressio tunc extremi eiusdem ordinatiōis aggregantur termini Et medietas aggregati in locorū ducatur numerū. vel ecōtra. locorū nūeri medietas in extremorū aggregatū. et ꝓductum ostendit quesitū. Sed ꝓ secūdo Quia duplex geometrica reperta est ꝓgressio. Trūcata scz et non trūcata Que notande sunt Regule Quarū prima est. de secunda talis A numero ꝓgressiōis denomināte proportionē et vltimo vel maiori eiusdē termino vnitas subtrahatur et residuū maius per min⁹ dividat quociens si maiori ꝓgressionis termino addit⁹ fuerit. aggregatū ostendit quesitū. Secūda aūt et de prima talis est A minore progressionis termino et a numero a quo denominat progressionis ꝓportio vnitas subtrahatur. atq; vt pri⁹ residuū maius per residuum minus dividat Et quociens si a summa per primam regulā inventa subtractus fuerit. relictum ostendit quesitū. Cum aūt an bene opat⁹ sis probare volueris per omnes tres probas vt in Additione ꝓcedere debes Et tūc de Progressione.

De radicum extractione.

Equitur nunc ꝓsequēter de Radicum extractione numerorū tam quadratoꝝ scz ꝓꝓ cubicorum et eoꝝ: quāto vicini⁹ pōt: qui non sunt sic. iuxta tūc radicum integritatē Et primo in quadratis Vnde radicem quadratam extrahere non est aliud nisi ꝓposito aliquo numero radicem eius quadratam invenire. si numerus ꝓpositus quadrat⁹ fuerit. sin vero radicē maximi qua-

drati sub nūero proposito ꝓtenti inuenire Est aūt quadratus numer⁹ ex ductiōe alicui⁹ numeri semel in seipm ꝓcreat⁹ Cubicus aūt numer⁹ est ex ductione alicui⁹ numeri bis in seipm productus. Radix aūt veriusq; est omnis numerus semel vel bis in seipsum ductus Si primum dicitur radix quadrata Si secundū dicit̄ radix cubica. Cū igit̄ alicui⁹ nūeri quadratam extrahere volueris radicem superi. se pedictam lineārū coordinationem in tria. duab⁹ lineis orthogonalib⁹ vt supra distingue cābia Quo facto numerus cuius quadrata extrahi debet radix in primum sinistram scz versus ponatur cambium vel vt supra in dextrum iuxta man⁹ familiaritatem Et si impar lineaꝝ fuerit numerus ꝓposito scz numero occupat⁹ a superiori eius scz numeri ꝓpositi incipiatur linea. cui vt supius in alij digit⁹ sinistre manus applicetur. et alius eiusdem linee ex opposito inueniatur numerus qui in se ductus eiusdē linee cum spatio sibi annexo deleat numeꝝ vel quantum vicinius potest. Hoc facto numerus inuentus dupletur et supeādem medij cambij lineam ponat̄ et deinde cum suo subduplo sup ꝓxim. ā cuiuslibet cambij infra sequentem ponatur lineam Et iterū vt pri⁹ sup lineā. subduplum immediate infra sequētem. quidem inueniat̄ numer⁹ qui primo siue subduplo. in duplatū duct⁹. et secūdo in seipm totum respectu digiti vel quāto vicini⁹ potest deleat numeꝝ. Quo facto iteꝝ vt pri⁹ numerus inuentus dupletur. et duplatū priori duplo suo modo vt in integris addatur et aggregatum cū eius subduplis ad proximā infra sequentem cuiuslibet vt pri⁹ lineam ponatur Et iterū sup immediate infra sequentem subdupli lineam. quidam numer⁹ inueniatur qui vt prius in duplatorum aggregatū duct⁹. et de

inde in seipm semel. totū vt supra respectu digiti vl
quātō vicini⁹ pōt deleat nūer ⁊c. et sic sp vsq ad in
fimā pcedēdo lineā. vbi iter vt supi⁹ factū est fiat
opatio Si aūt hmōi nūeri ppositi par linea fuerit
nūer⁹ tūc in penultima incipiat linea ⁊ eodē mō vt
in impari pcedat et si nihil relictū fuerit nūer⁹ pro
posit⁹ fuit quadrat⁹ Et nūer⁹ vltō inuent⁹ cū suis
subduplis radix ei⁹ quadrata Si vō quadrat⁹ non
fuerit. numer⁹ vltimo inuent⁹ ⁊c. est radix maximi
quadrati in eo ptēti Si aūt ptingat q̄ nullⁿ pōt in-
uenīri numer⁹. tunc vna tam inter numer pri⁹ in-
uentū et inueniendū q̄ duplatū et duplandū inter
ponatur linea et vt pri⁹ vltra pcedatur. Sed vt il
la luce clari⁹ appareāt infra dictor posita sunt ex-
empla et primo primi. vbi sez linea impar est nūe
rus. vt si hui⁹ nūeri. 184389241. quadratā extra
here volueris radicē. tūc sic pōe ad formā vt sequit

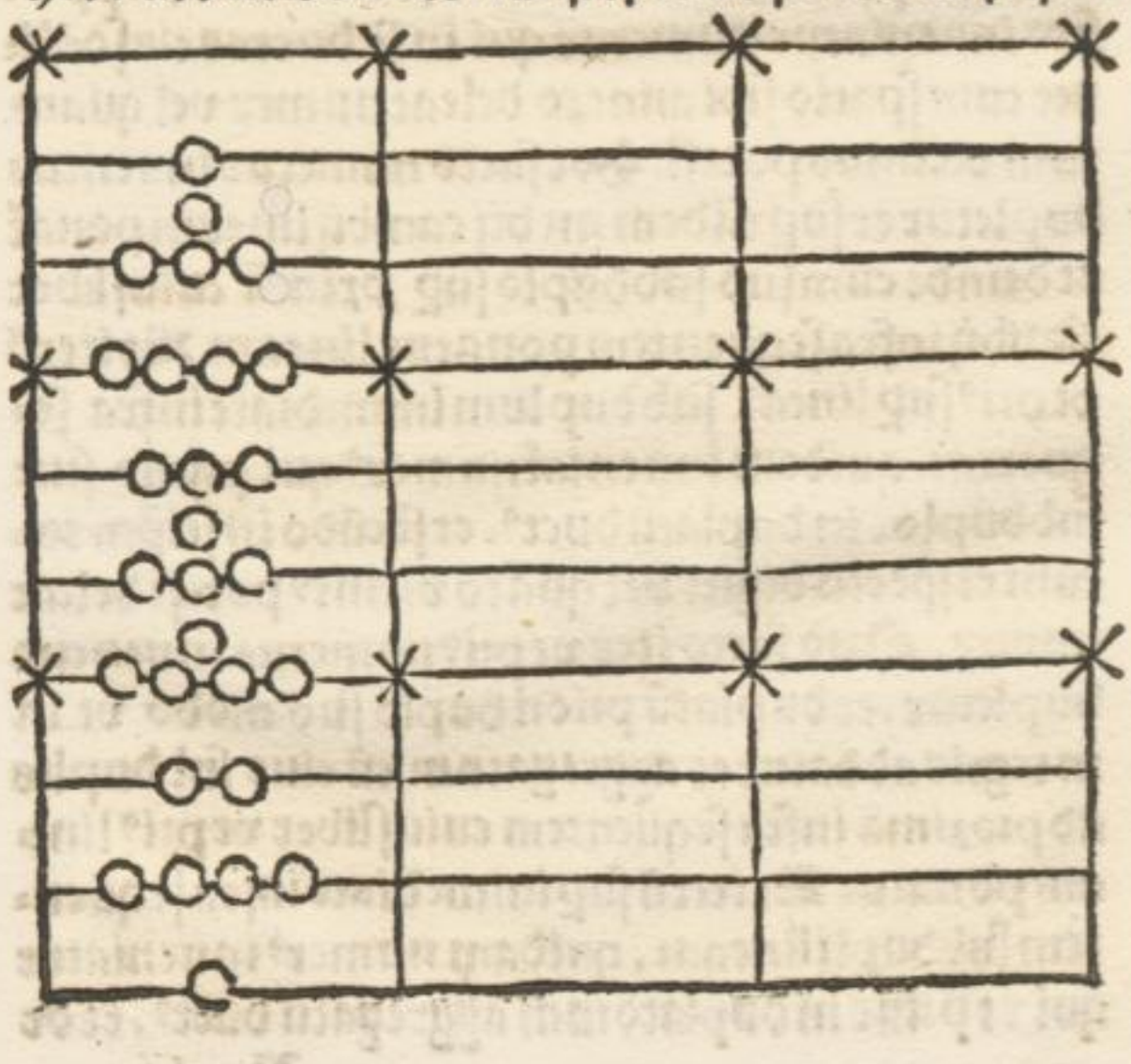

Et quia linea impar est numerus. quare in supi-
ori incipiendū est. et vt dictum est supra. vnus in eo
dem alterī opposiri scz cambij inueniatur nume-
rus qui semel in se ductus ꝛc. vt superi dictum est
semp infra pcedendo quousqz totū perficiatur op
quo completo figura sic stabit vt sequitur.

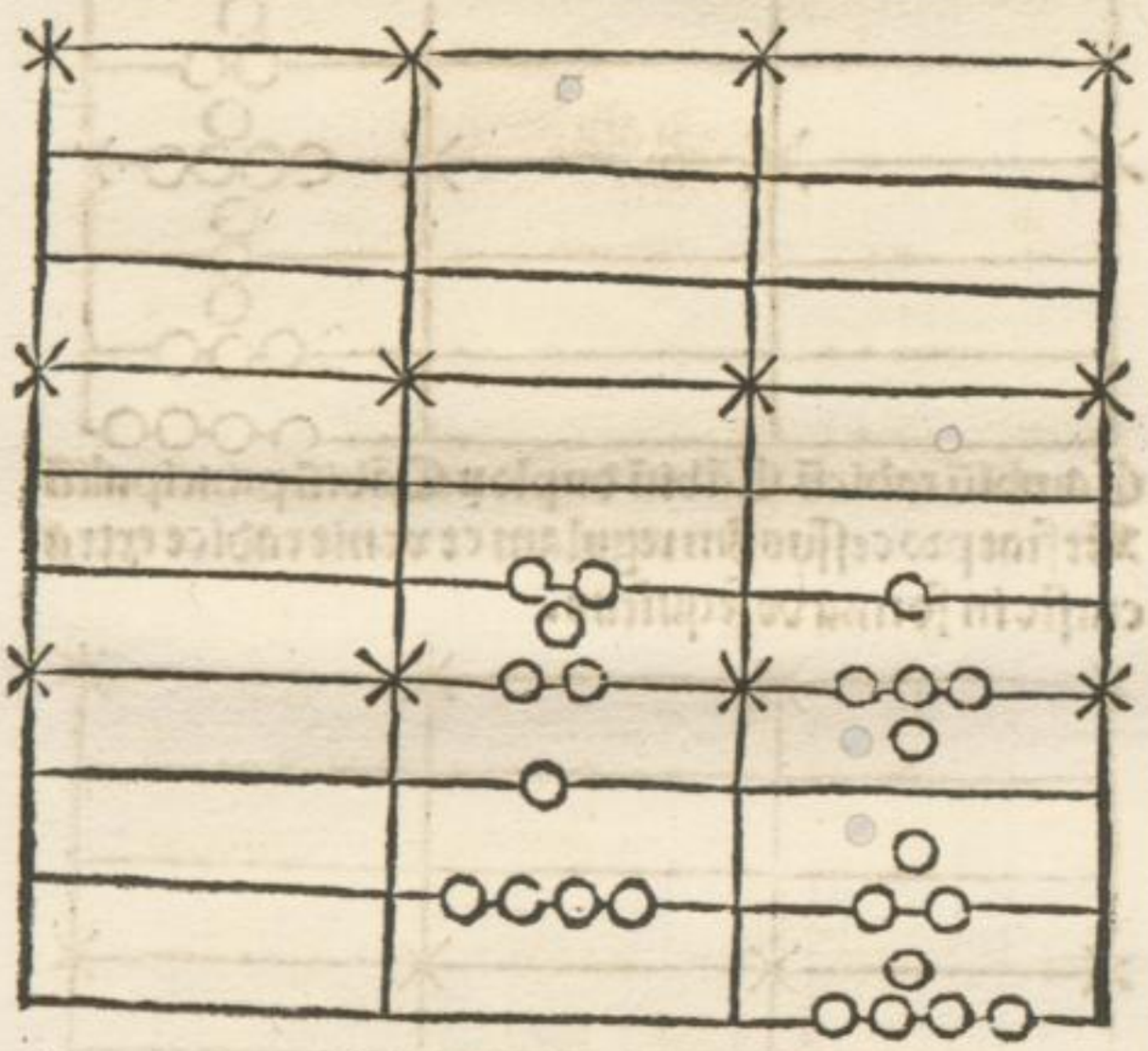

Cam. principaliū Duplorum Radicum

¶ Exemplum secundi vbi scz linearū numer par
est tunc eodem mō vt in priori exemplo fiat pcess
nisi q ibi in penultima opis fit inceptio vt si istius
numeri 2086479684 quadratam extrahere vo-
lueris radicem tunc vt pri sic pone ad formā. Et
ꝑm familiaritatem sinistre manus.

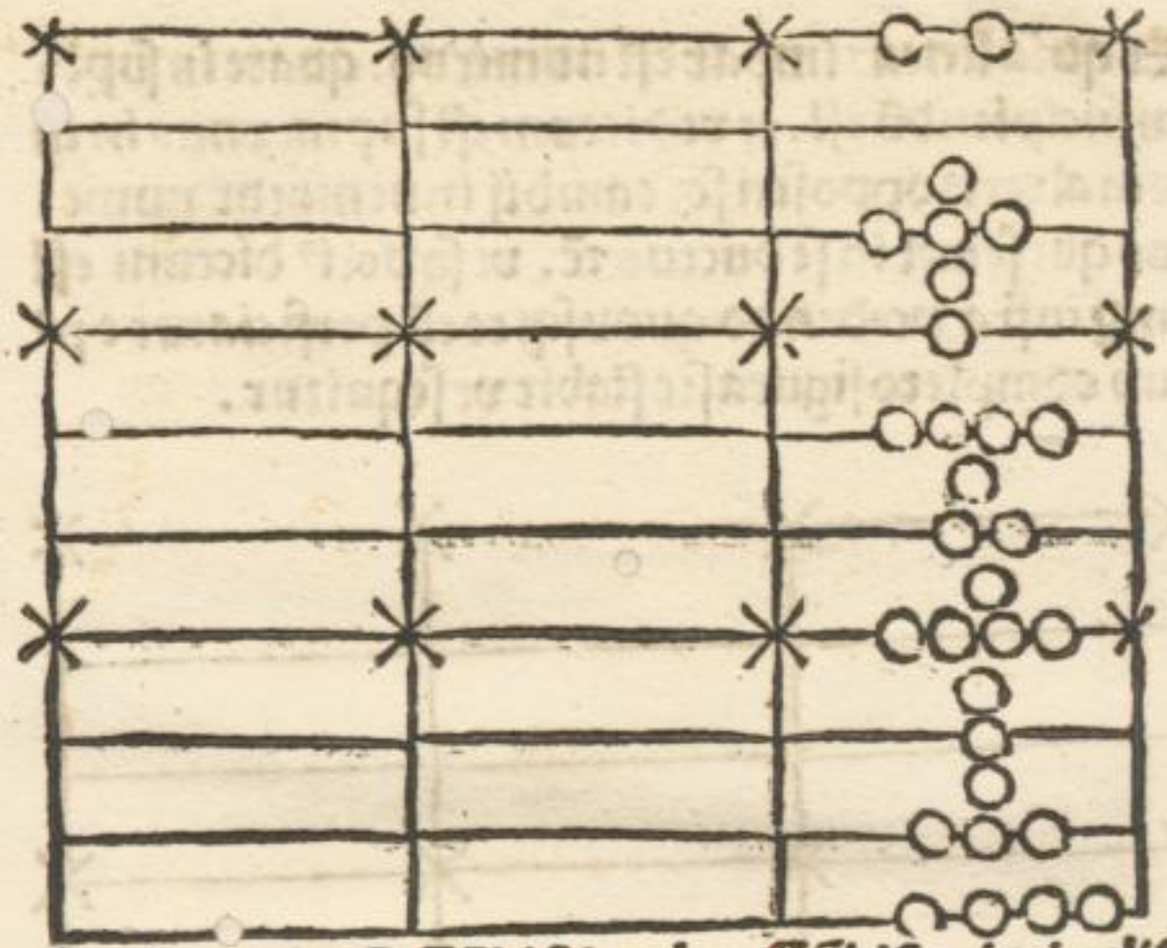

Cambiū radicū Cābiū duplo; Cābiū principaliū
Et fiat processus ſm regulam et venit radice extra
cta sic in forma vt sequitur.

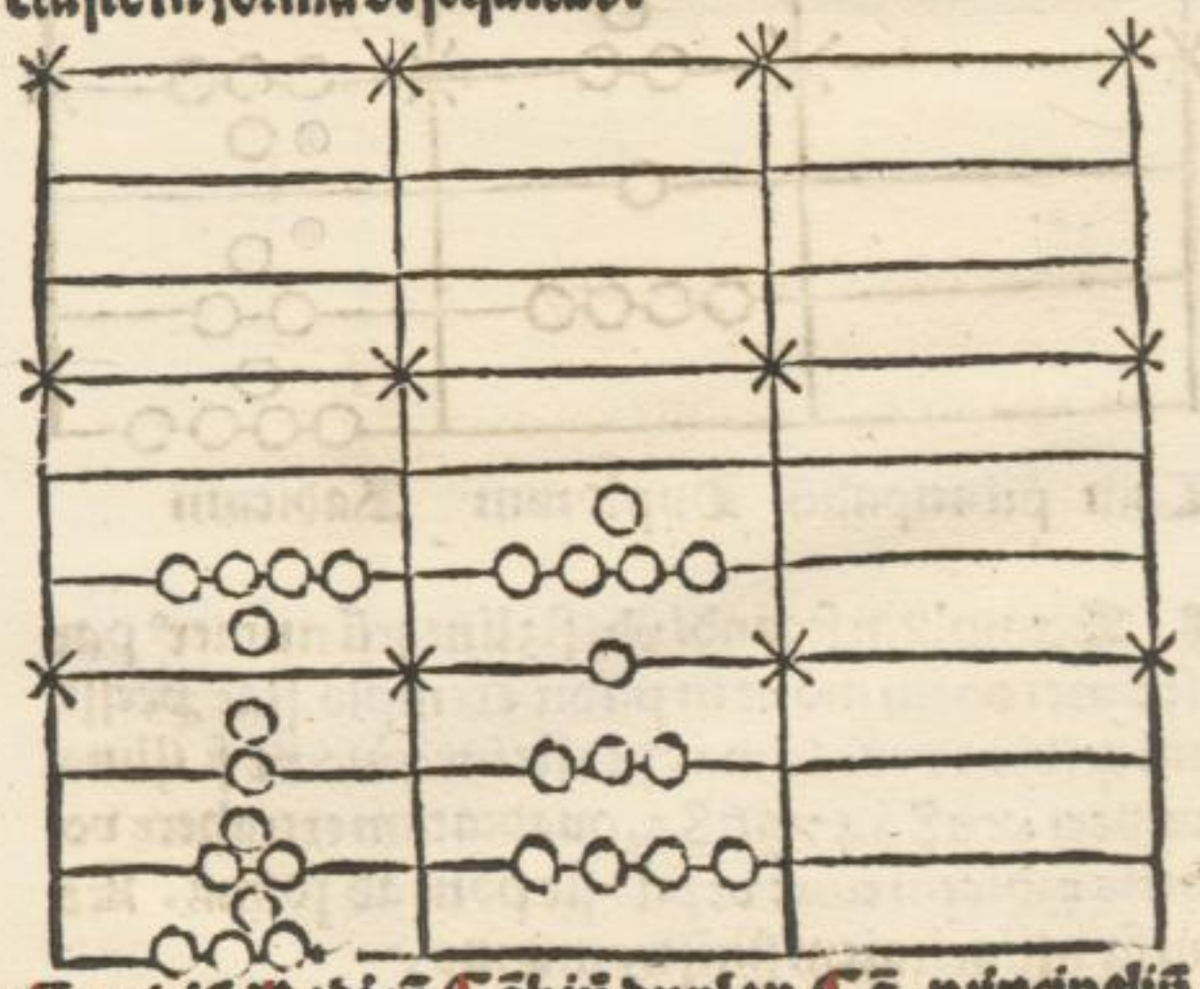

Cambiū Radicū Cābiū duplo; Cā. principaliū

Exemplū aūt tertij vbi scz numer⁹ ꝓposit⁹ nō est quadratus vt si istius numeri scz. 987654321. quadratā extrahere volueris radicē tūc ita ꝓcedē vt pri⁹ si sinistra magis fuerit familiaris sic pone ad formā

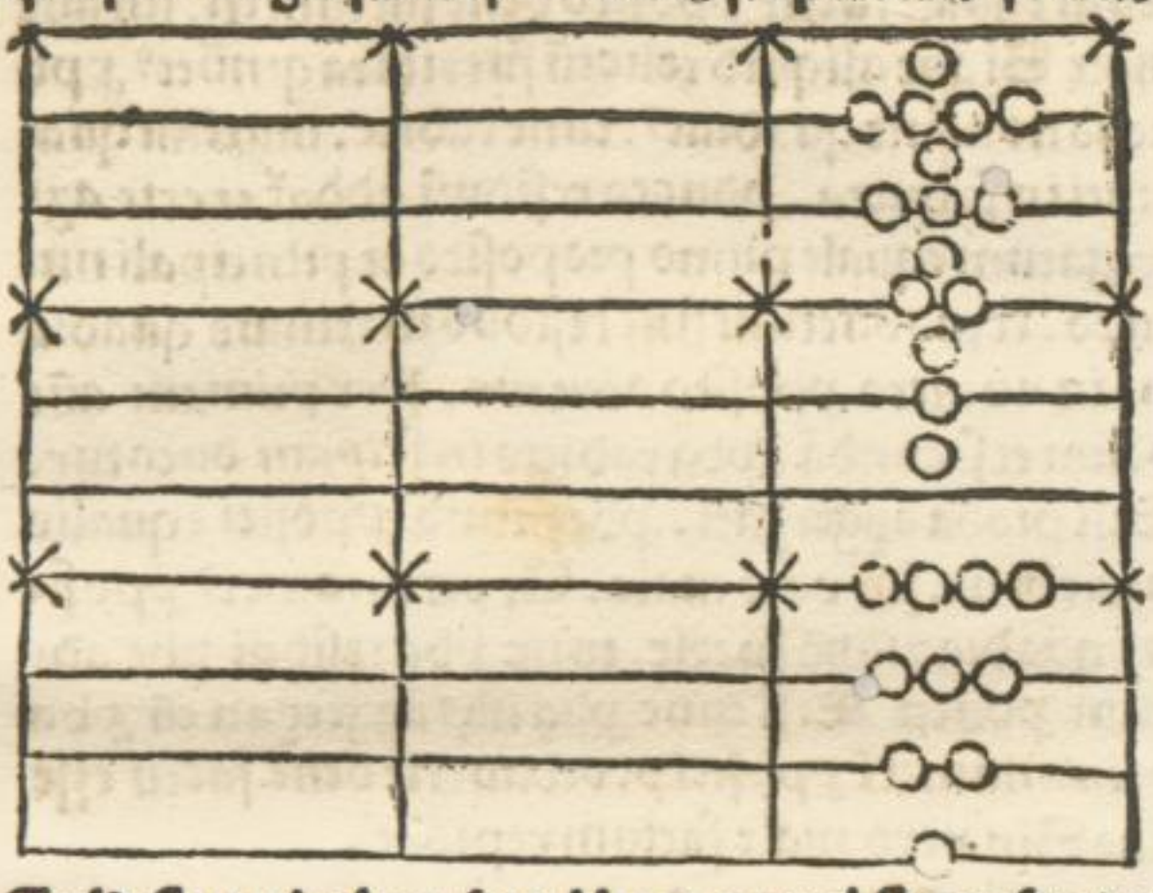

Cui⁹ cū maximi quadrati in eo ꝓtenti si quadratas extraxeris radicē relinquit figura sic stare vt sequit.

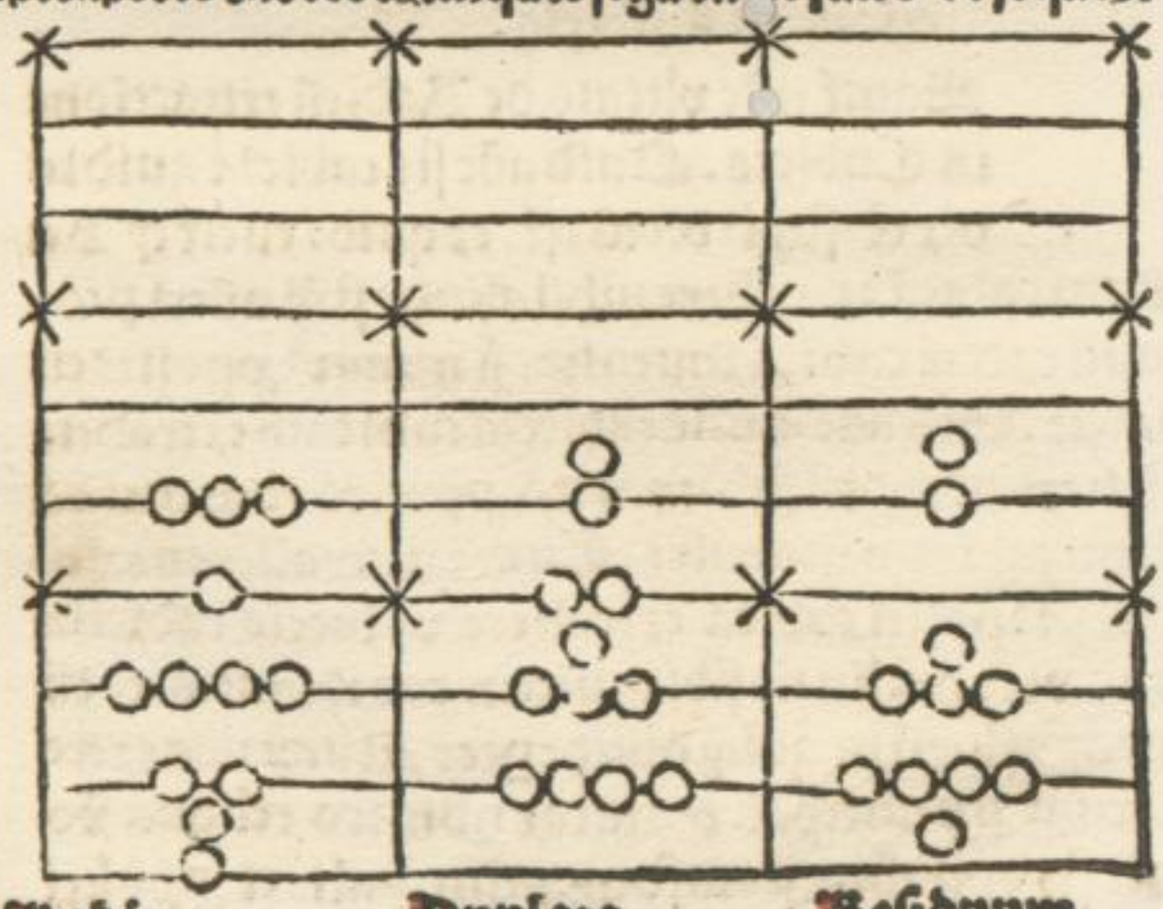

Radix Duplata Residuum

Sic parī rōne in omnibus alijs pcedere debes. Si aūt a. bene operat⁹ sis vel non. probare volueris tūc ſm primā. duc radicē ſemel in ſeipam. et ſi pductum equale fuerit ppoſito bene factum eſt. ſin aūt male Si aūt aliquid relictū fuerit ita q̄ nūer⁹ ppoſitus non fuit quadrat⁹. tunc radice. maximi quadrati in ſe ducta. pducto reſiduū addat et erit aggregatum equale primo propoſito et principali numero. et productum ſine reſiduo maximus quadratus in numero ppoſito ꝓtentus. Per primam aūt pbam et ſecundā. pba radicis in ſeipam ducatur. Et ſi proba aggregati. pbe primo ppoſiti equalis fuerit bene. ſin vero male. Si vero numer⁹ ppoſitus quadratus nō fuerit. tunc pba reſidui pbe additur pducti Et ſi tunc pba illi⁹ aggregati cū pba totius numeri ppoſiti ꝓcordauerit bene factū eſſe ſcias Sin vero male factum reprobe.

De radicum extractione in Cubicis.

Equit̄ nūc vltimo de Radicū extractione in Cubicis. Quid aūt ſit cubic⁹ ⁊ quid radix ei⁹ ſupi⁹ dictū eſt. ex quib⁹ elicit̄ q̄ Radicem cubicā extrahere nihil aliud eſt q̄ nūeri propoſiti radicē cubicā inuenire. ſi numer⁹ ppoſit⁹ cubic⁹ ſit. Sin aūt Tunc radicem cubicam extrahere eſt maximi cubici ſub numero ppoſito contenti radicem cubicam inuenire. Cum igitur alicuius numeri propoſiti cubicā extrahere volueris radicem tunc vt ſupra lineis ſibi inuicem coordinatis. totū lineaꝫ pflictū in quīq̄ diuide ꝑtes Quaꝫ vna extremarum p principali teneatur numero reliqua vo huic ſcz oppoſita p eiuſdem principalis et ppoſiti

nūeri radice seruatur Tres aūt alie ꝓtes intermedie
sic distribuant. vt videlicet dextre viciniores. triplis
adaptetur Reliqe vo due tribus multiplicatio. ꝯ
in Radicū cubicarū extractione fiendis subiciant
Prima prioti scz ꝓpinquior multiplicationi prime.
Reliqua vero duab⁹ alijs subicietur multiplicatio-
nibus Quo posito. a supiori: vt in quadratis inci
piendo. Quidam sup vltimi millenarij et alterius
extreme partis lineā inueniatur nūer⁹. qui cū bis
in seipm vel semel in suum quadratū ductus fuerit
totū respectu digiti vel numeri inuenti. principalē
deleat numerū. vel quanto vicinius pōt. hoc facto
numerus inuentus tripletur. et triplatū simul cū
numero inuento. ad cuiuslibet seorsum. tertiā pro
xime infra sequentē ponant lineā Et iterum vti
quadratis alius sup proximam lineam infra sequen
tem inueniatur numerus. qui cū suo subtriplo du
ctus in triplatum. totū principalem vt prius respe
ctu digiti deleat numerū vel quanto vicinius pōt
Deinde numerus inuent⁹ sine subtriplo in produ
ctum. totū vt prius respectu digiti deleat numerū
Deinde numerus inuentus bis vel cubice in seipm
etiam totum vel quāto vicini⁹ pōt principalem re
spectu sui deleat numerū. Vel sicet melius omnia
simul in secundū cambium colligant ꝓducta. et si
mul sic collecta a principali subtrahant nūero. hoc
facto iterū vt pri⁹. numer⁹ inuentus triplet. et tri
platū vna cū suo subtriplo et ceteris triplis et eorū
subtriplis iterum vt prius ad proximā tertiam in-
fra sequentem ponant lineam. et iterata vice Qui
dam sup immediate infra sequente. inueniatur nu
merus qui cum alijs subtriplis in omnia ductus tri
plata Deinde sine subtriplis in productum et ter-

tio bis vel cubice in seipm. vt omnia pducta simul
collecta totiũ vel quãto vicini⁹ possunt principalẽ
respeccu numeri inuenti deleãt numeꝝ. et sic semp
vsq̃ ad infimã pcedendo lineam. vbi etiam eodem
modo vt supius factũ est. operandũ erit. Quo fa-
cto Aut aliquid relinquit Aut nihil Si primum si
gnum est q̃ numerus propositus non fuit cubicus.
Sed numer⁹ vltimo inuent⁹ cũ ceteris subtriplis
est radix cubica maximi cubici in numero ppposito
contenti Si secundũ signũ est q̃ numer⁹ ppositus
fuit cubic⁹ et numerus vltimo inuẽtus cũ alijs sub-
triplis est radix ei⁹ cubica. Vnde sequitur q̃ in pcessu
extractiõis cubicis radicis ternarius semper obser-
uatur numer⁹ Sicut in quadratis binarius Sicut
enim in qradratis numer⁹ inuent⁹ duplatur sic in cu
bicis triplat et sicut alibi duplatũ vel duplata cum
eoꝝ subduplis ad secundã immediate infra sequen
tem lineã ponunt Sic ibi ad terciam Et sicut in
quadratis due fiũt multiplicatiões sic in cubicis tres
Nota etiã q̃ quilibet subtriploꝝ numerus per oc-
cupatas ab eisdeꝝ subtriplis. pputat lineas. tripla-
torum aũt quolibet vtatur per se. sic etiam si placue
rit subtriplorũ sic tamen q̃ pductũ ex ipsis sup eam
ponatur lineam que tantũ distat ab vltima tripla
torũ. quantũ prima subtriploꝝ ab vltima eorundẽ
et idem quod prius redũdet. Si aũt pringat q̃ nul
lus possit inueniri numerus. tũc vt superi⁹ in qua-
dratis vna interponatur linea. Et si numer⁹ ppo
situs nullũ millenarij occupauerit locũ tunc in pri
ma fieri debet inceptio. vt aũt maior huiuscemodi
rei fiat dilucidatio sequẽs notare debes Exemplũ
vt si hui⁹ nũeri. 1391058444 6. cubicã extrahere
volueris radicẽ Tunc sic pone ad formaꝝ vt sequit.

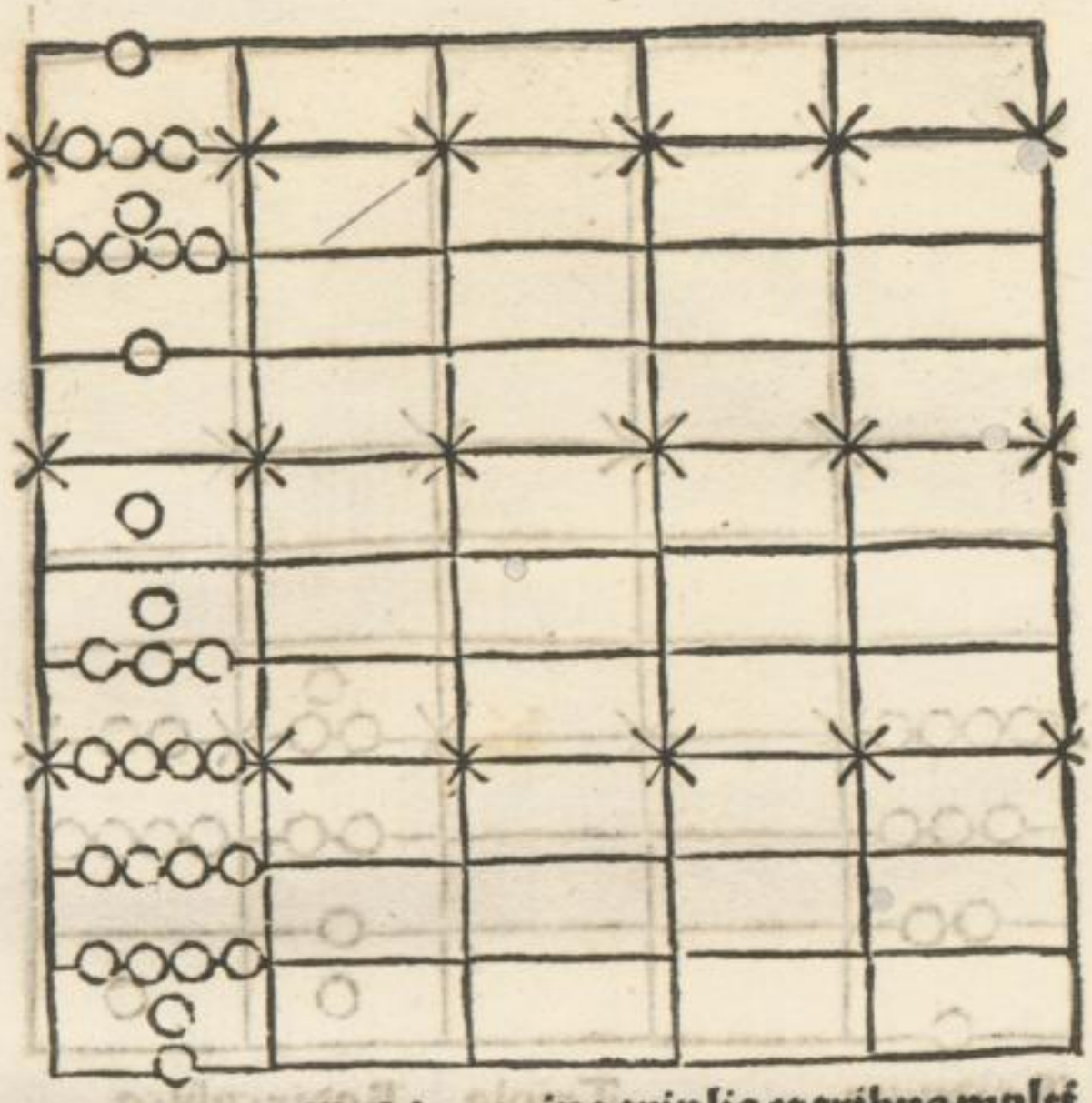

Cambia pro Radice et eius triplis et tribus multiplicationibus ordinata.

Numerus propositus Cuius cum radix cubica extracta fuerit. relinquitur figura sic stare vt sequit.

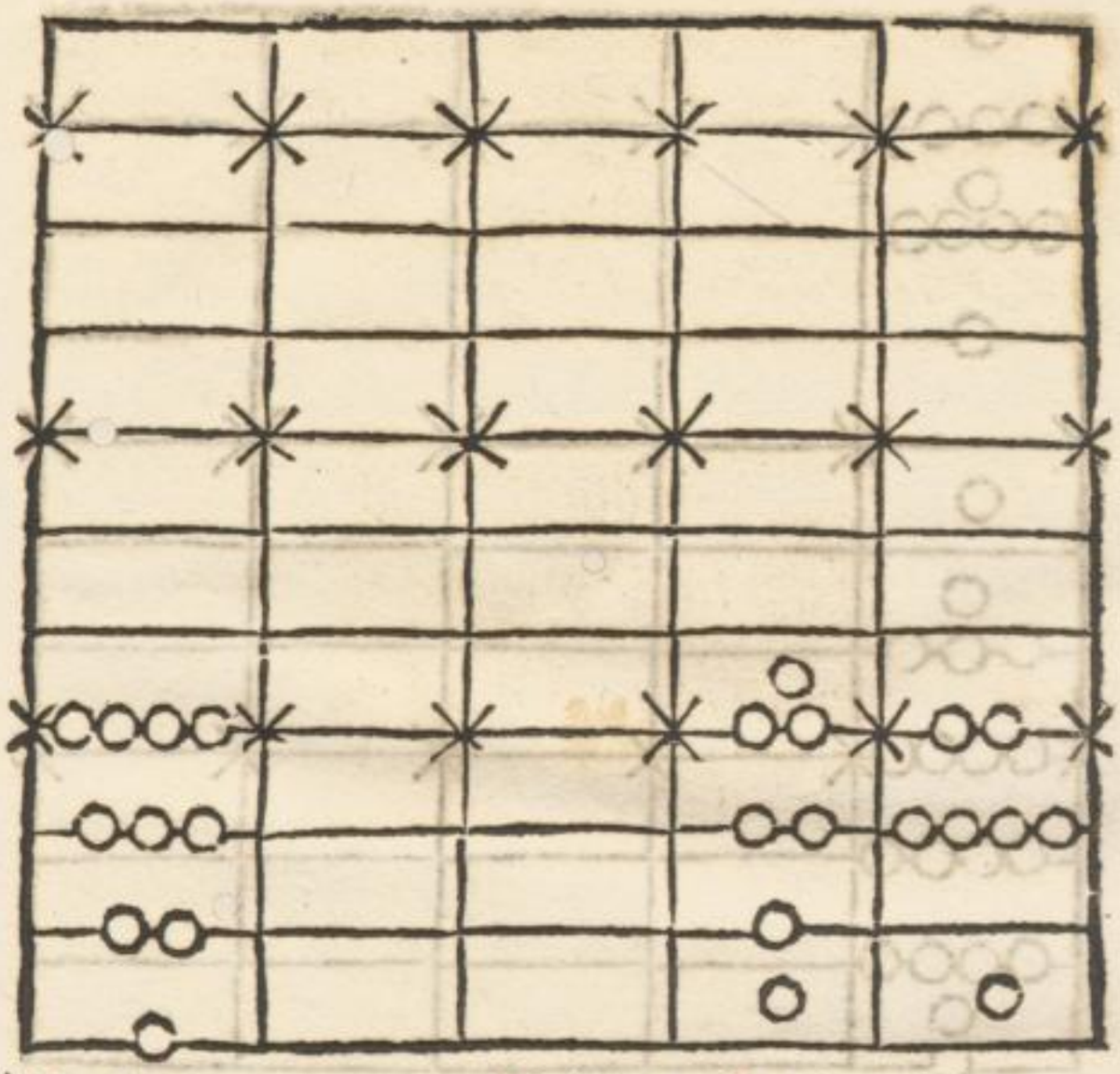

Residuum Tripla Radix cubica

¶ Sic pariformiter et in alijs omnibus procedere potes Cum ēsit an bene operatus sis vel non probare volueris Tunc vt in quadratis per primā: duc radicem cubice in seipsam et si productum proposito equale fuerit. bene factum esse nō dubites. si vero non male Si aūt numer? ppositus cubicus non fuerit. residuum priori pducto addatur. et aggregatum vt prius si cum ppposito concordauerit. bene. si non. reprobe. Per secundā autem et terciam si probare volueris tunc probam radicis cubice duc in seipsam Et si proba pducti. equalis fuerit probe propositi te bene processisse non dubites Sin aūt minime. Q? si quid relictū fuerit proba relicti ad pro

bam addatur producti et proba aggregati si cū pro
ba propositi concordauerit. te bene operatum esse
scias Sin vero. male. Et tantū de Radicum extra
ctione et vltima huius Algorithmi specie Et p con
sequens de toto Algorithmo.

konser. wyk: M. Gaws - Jukiewicz Fdk w PKZS (2018 r.)

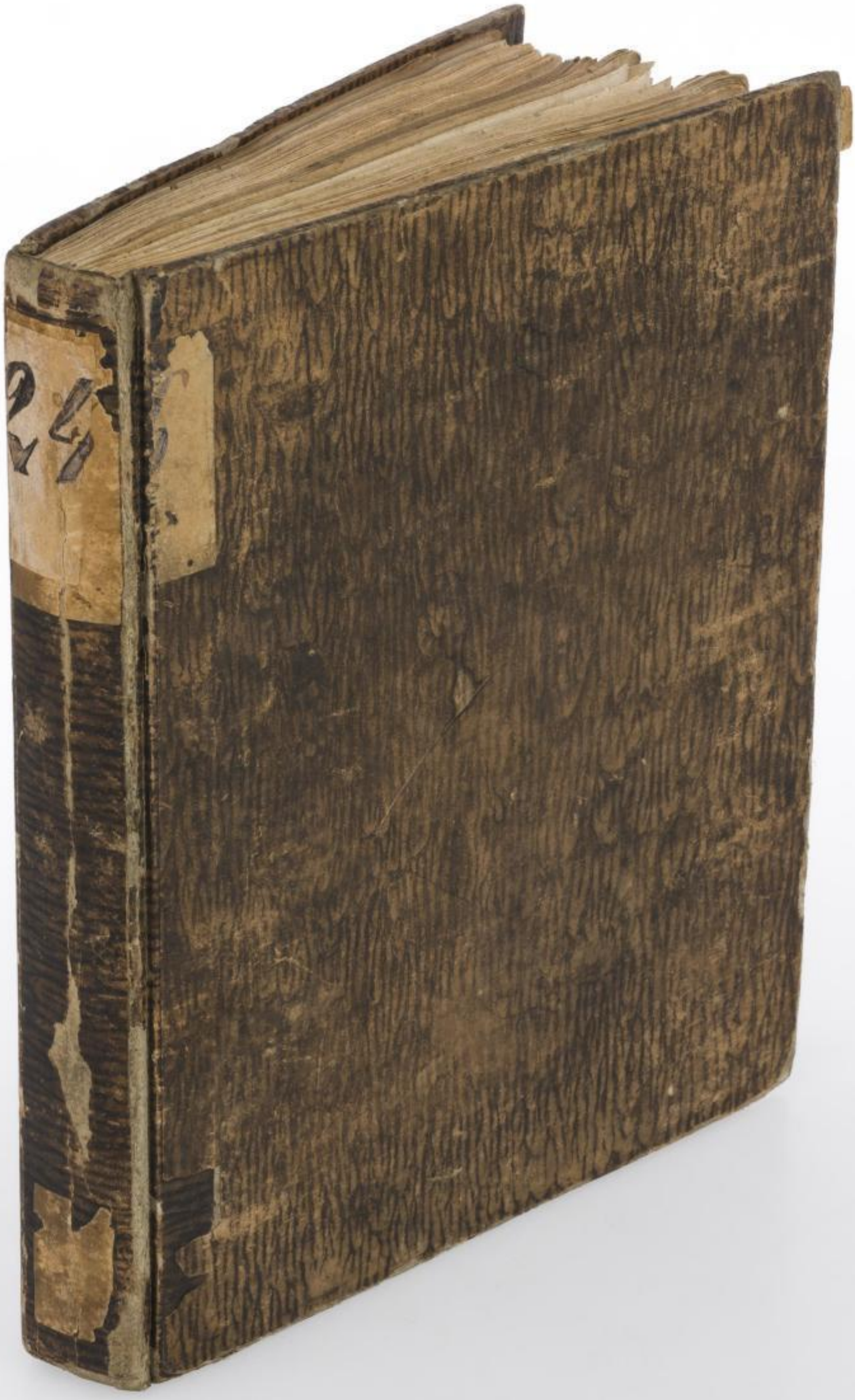

Guilbelmi saphonensis fra

tris vel cuiuscunque alterius epistolas ad modum ad rō

fratre nostrū Johannes p̄mittens vnas ad illustrē epistolas

Quaestus mecum es Johannes mi dilectissime

sive ut ego frater Guilbēlmus de epistolis ar

ceuerunt quomodo cōponi debeant nullam

suauitatem, nullūq; dicēdi leporem assecuti alius iuniantur

pollicentur qd ipsi nondum attigerunt. Nam cū inuiscipli

ces regulas de epistolis ornatissime cōficiendis dederint

Et ipsi ad epistolas cōficiendas accesserint sicut in eorum

patet exemplis. Insuaues vnquo insipidi et inuisi sūt. Hec

est querimonia tua. Hec tua dedignatio. Hoc est qd tecum

eorum p̄ceptis et doctrina sequestrat. Nimirū profecto. Hā

quis non dedignetur bos qui montes aureos pollicent et

ipsimet non habent vide viuant. Quis inquam bos non

stomachetur obscenam barbariem loquendi qui totius

eloquentie infantissimi comprobantur. Omni eloquentiaz in

litteris et breuiscribendis cōstituere arbitrant. Et miras

tragedias de ritibus regnis Dogeres eligere militibus et

quadrisillabos dicitores et totum corazum in gestis

Huic rei apponit quasi sibi eloquentie vis vt sonoreate

Et ij

[illegible] tibi iam olim forte apud te deterioris in caliditate servitij q
dicim? iudicari tare possis ac te fortassis nie iā [illegible]
[illegible] habeo ve primū [illegible] meā z [illegible] nici cōtz
[illegible] quā iudicari? sit. et no respondes. et quid abs te im
petrabō facilius et pero tibi cōmuno opportū quē sit ille tres
epistole partes de quibus verbum fecimus

Has tres partes ponit

epistola. Igit ptes dicimus causas. Intentione
et Consequens. Sicut ea quē antiq ducere velit q
ad epistola necessario et principaliter exigant ves
tres sufficere dicat necesse est. Ea est p qua inducimur quē
impellimur aliqd alicui p litteras intimandū. Intentio
quē impellere ad illa causam p litteras explanare festinat
Consequens est illud qd ex ipsorum et intentione patefacta
aliqd sub spe boni vel mali similiter sequendū demonstrat. quē
fortione mali fugiendi. Sit ergo melius clarius et cuidentius
pcipe postis qd p hec intendamus. Dari enim diffinitionis
explanatione nobis subdit. Sed ecce iam antecedere ad scribe
dū. causa primo expedit fez et oratio tua z vehemēs instantia
q me impulisti vt aliqd breuiter tibi et cōpendiose scribere

Quia [illegible] epistola [illegible] quia
[illegible] dictis epistolis pro
[illegible] z [illegible] quare [illegible]

Ia pūb in pro [illegible]
Ea ē q aīm ad agendū
impellit Intentio ē
[illegible] Ea
[illegible] Intentio

Consequens

Hanc dicta [illegible] la
mis dicta quo in epistola
sunt redigenda

[illegible]

De harũ ctiũ partiũ ordine

Jetam et a nobis principalis epistole prees
entiales et necessario requisites in epistola
conficienda tres esse illas vtiles pro nostro
modulo obtinendo aperuimus. Jetiam dicimus ori
ri posse quod ille partes secunde esse in ea tamen per
plurimos et diuersos intentiones simaliter consequi. Dico
q̃ hic ordo licet bonus sit et artificialis non en semper est
necessarius. Nam aliqn premittenda erit intentio vel ratio et
consequente sequentibus. Aliqn consequens premittendum ante
tione causa sequentibus. Et vt ita modo potius dicit

Multiplicatio.

Omnem quemcunq; multiplicare primo te ipsum parato bene scire necesse est. si tamen apertus vellis esse huic negotio discipulus. Si quid et ductione singulorum digitorum totum totum quicunq; producatur. Tam scilicet igitur tas certifico te. nisi des operam ad id cognoscendum. nullus eris huius rei auditor. Assuefacias igitur te ipsum in illis nouem digitis. Primo in paruis non est opus isto. cum sit apertum in solum in maioribus. pro cui meliori subsidio cape regulam illa antequam. Quilibet digitus in aliquem digitorum multiplicatus producit eum numerum qui inter postquam ad articulum minoris digito denominatur. minor digitus nocens detrahatur quot sunt unitates maioris digito ad decimum complendum. vt ter octo sunt triginta. demptis inde bis tribus. Postquam igitur digitorum omnium multiplicationes in promptu tenes. ad opus accedere potes.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81

Scribenda igitur numeri ita quos velis multiplicare p suas differentias et inserti p que illud facere vis sub eo vel supra eius sicq; prima sit sub prima. et secunda sit sub secunda. Et tertia sub tertia et sic consequenter incipiendo a predecta et studeo ut ponas inferius qui pauciores

solam primam superiorem ordinis ducta per ordinem. Aut si fuerit in pri-
mo loco ita semper ita minus significet non est nisi servare debitum ordinis
nec unquam necessarium omittere. Quibus ita peractis omnes ordines infra
lineam sibi iunge iuxta modum datum in addicione. Et in multiplicatione
et inceptione cor et poterio erient erit id quod puenient multiplicationem
et alium minor. Probe ducta multiplicantur ut phanmlti-
plicando pucendo. 9. dies oportet si ad superest ad phanmlti-
plicandi pucendo cogere. Et in multiplicare. 7 5 6. Sum
346. ponat ordines. 7 5 9 Multiplicandus
3 4 6 Multiplicans
6 4 4 Productus
Quod si probatur accipiendo primo phanmultiplicandi que
est 3 deinde secundo multiplicantis que est 4 atque simul multi-
plicata et constituit cuius proba est 3 Hic semper tenet con-
cordare cum proba producti ut superius in cruce cernitur.

Divisio.

Interim quecunque equalem vel minorem se dividere. Pro-
malli ita ultimam divisoris sub ultima dividendi penultimam sub
eius penultima et sic deinceps. Si autem superapositum preci-
se sit divisor maior vel sibi equale. Tunc ultima ultima di-
visoris esset sibi ponenda sub penultima dividendi et penultima
sub ante penultima et sic deinceps. Deinde trahe lineam deorsum
a parte dextra ante numerum dividendi. Quibus ita positis vide quo
ciens ipse divisor precise contineat in sibi superapposito. Id ad maxi-
mum novies fieri potest. ad minimum vero semel. Et talem digitum
designantem quociens hanc scribe in directo numeri dividendi an
lineam et divisor tale quociens multiplicatus subtrahat a sibi
superapposito ipsum quidem superpositum congellando et residuum si id
fuerit supra congellatum rescribendo. In hoc autem tuo veteris ingenio
considerando quo ciens ad maximum ultima divisoris possit detrahi a
sibi superapposito. Ita tuum et toties penultima a superapposito fiet et
residuo priori si quid fuerit etiam possit. Sic et reliquae singulae toties

Et quia linea impar est numerus. quare in supi
ori incipiendū est. et vt dictum est supra. vnus in ea
de m al ter oppositi sez cambij inueniatur nume
rus qui semel in se ductus ꝛc. vt superi⁹ dictum est
semp infra pcedendo quousq; totū perficiatur op
quo completo figura sic stabit vt sequitur.

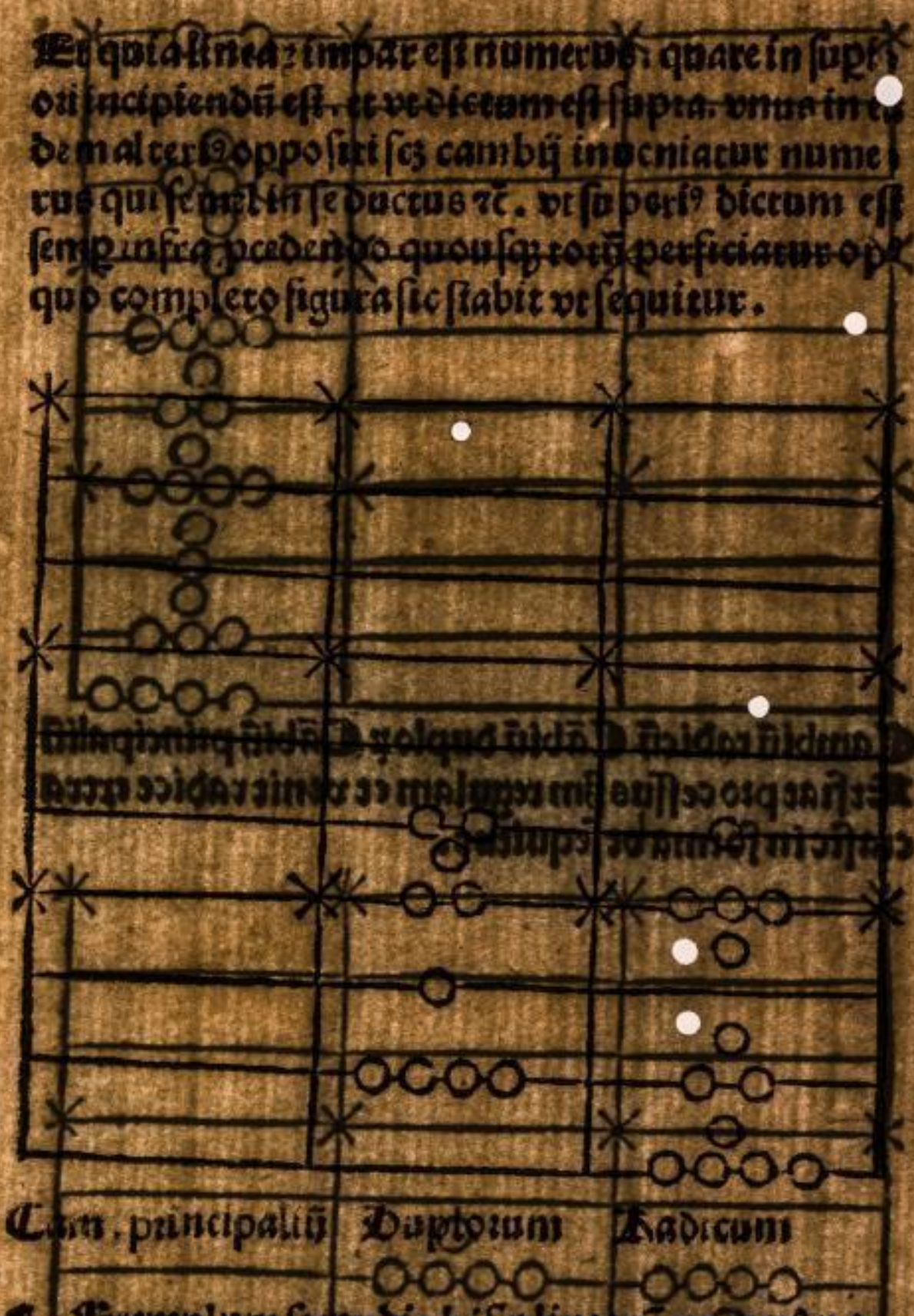

Exemplum secundi vbi sez linearū numer⁹ par
est tunc eodem mō vt in priori exemplo fiat pcess⁹
nisi qibi in penultima cifra fit incepto vt si istius
numeri 2086479684. quadratam extrahere vo
lueris radicem tunc vt pri⁹ sic pone ad formam. Et
sic fa multiplicatem sinistre manus.

Exemplū aut tertiū vbi sex numeri proposito n̄
est quadratus vt iustus numer sc3. 987654321
quadrata extrahere volueris radice mediante vt pri
ſ. unitas magis fuerit familiaris ponendo ad forma

Cui cū maximi quadrati ſine parenti quadratas
extraxeris radice relinquit figura ſic fiet vt ſequit.

Radix Duplata Residuum

πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου ελθε/
niat regnum tuum fiat uoluntas tua sicut in celo et
τω βασιλεια σου γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και
in terra panem nostrum quotidianum da nobis hodie
επι της γης τον αρτον ημων τον επιουσιον δος ημιν σημερον
& dimitte nobis debita nostra sicut & nos dimittimus de/
και αφες ημιν τα οφειλημματα ημων ως και ημεις αφιεμεν τοις
bitoribus nostris & ne inducas nos in tentationem sed
οφειλεταις ημων και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλ/
libera nos a malo Amen.
λα ρυσαι ημας απο του πονηρου αμην.
Ave gratia plena Maria dominus tecum benedicta tu
Χαιρε κεχαριτωμενη μαρια ο κυριος μετα σου ευλογημενη συ
in mulieribus & benedictus fructus uentris tui quoniam saluato
εν γυναιξι και ευλογημενος ο καρπος της κοιλιας σου οτι σωτη
rem peperisti animabus nostris
ρα ηγεννησας των ψυχων ημων
Credo in unum deum patre omnipotente factorem cæli
πιστευω εις ενα θεον πατερα παντοκρατορα ποιητην ουρανου
& terræ uisibilium omnium & invisibilium & in unum dominum
και γης ορατων τε παντων και αορατων και εις ενα κυριον ιησου
Iesum Christum filium dei unigenitum & ex patre
χριστον τον υιον του θεου τον μονογενη εκ του πατρος
natum ante omnia sæcula deum de deo lumen de lu/
γεννηθεντα προ παντων των αιωνων θεον εκ θεου φως εκ φω
mine deum uerum de deo uero genitum non factum consubstan
τος θεον αληθινον εκ θεου αληθινου γεννηθεντα ου ποιηθεντα ο
tialem patri per quem omnia facta sunt qui propter nos
μοουσιον τω πατρι δι ου τα παντα εγενετο τον δι ημας

Εν αρχη ην ο λογος και ο λογος ην προς τον θεον και θεος ην
uerbu. Hoc erat in principio apud deu. oia per ipsu facta sũt
ο λογος ουτος ην εν αρχη προς τον θεον παντα δι αυτου εγενετο
& sine ipso factum est nihil quod factu ẽ. In ipso uita erat.
το και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην
& uita erat lux hominum: & lux in tenebris lucet & tenebre
αυτο δε φως των ανθρωπων και το φως εν τη σκοτια φαινει
eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a
σκοτια αυτο ου κατελαβεν εγενετο ανθρωπος απεσταλμενος παρα
deo nomen ei Ioannes. Hic uenit in testimonium ut testi
θεου ονομα αυτω ιωαννης ουτος ηλθεν εις μαρτυριαν ινα μαρ
monium perhiberet de lumine ut omnes crederent per illũ
τυρηση περι του φωτος ινα παντες πιστευσωσι δι αυτου.
Nõ erat ille lux sed ut testimonium perhiberet de lumine.
ουκ ην εκεινος το φως αλλ ινα μαρτυρηση περι του φωτος.
Erat lux uera quæ illuminat omnem hominem uenientem
ην το φως αληθινον ο φωτιζει παντα ανθρωπον ερχομενον
in hũc mundũ. In mũdo erat & mundus per ipsum factus ẽ
εις τον κοσμον εν τω κοσμω ην και κοσμος δι αυτου εγενε
& mundus eum non cognouit. In propria uenit & sui eum
το και ο κοσμος αυτον ουκ εγνω εις τα ιδια ηλθε και οι ιδιοι αυ
non receperunt. Quotquot autẽ receperũt eũ dedit eis po
τον ου παρελαβον. οσοι δε ελαβον αυτον εδωκεν αυτοις εξου
testatem filios dei fieri credentibus in nomine eius
σιαν τεκνα θεου γενεσθαι τοις πιστευουσιν εις το ονομα αυτου
qui nõ ex sanguinibus neq; ex uolũtate carnis neq; ex uo
οι ουκ εξ αιματων ουδε εκ θελματος σαρκος ουδε εκ θελημα
luntate uiri sed ex deo nati sunt. & uerbum caro factum est

[illegible]

[illegible] spoliatoe

[illegible]

c·li diligenti·vnde illa detentio animarum fuit potius facti

Matthei Lupini Calidomij Carmina de quolibz

Lipsensi anno 1.4.97. disputato. Et questio de poetis a republica minime pellendis.

Johannis Honorij Cubitensis

Carmen laudatorium.

Docte Lupine tenes nomē q̄d nulla tacebunt
Secula. semper eris viuus in ore virū.
Nam bene defendis hic dia poemata vatū:
Que redolent laurū pulcher apollo tuam.
Ergo tibi meritas grates studiosa iuuentus
Pro tam sublimi munere semper agat.
Jamq̄z vale: et superes longeui Nestoris annos
Tu semper nostre maxima pars anime.